

»ŽANDARJI« V SLOVENSKEM PARLAMENTU

Čeprav je novico o »parlamentarnem zaslišanju trojice Mariborčanov« prepričljivo predstavila Večerova novinarka Dragica Korade (21. 3. 2014) predlagateljke zaslišanja treh slovenskih intelektualcev (slovenskega pisatelja, dramatika Toneta Partljiča, univ. prof. dr. Vesno Godina, novinarja Večera Jašo Lorenčiča) upravičeno poimenovala »sramotno poslansko izživiljanje nad državljani«, čutim moralno dolžnost, da kot nekdanji sodelavec v tovarnah MTT in Zlatorog, kasneje pa profesor Univerze v Mariboru, javno spregovorim in obsodim moralno in intelektualno izpraznjeno slovensko politiko, ki je že zdavnaj izgubila vsa merila za presojanje zgodovine kot tudi sedanjega časa. Kakšen uničevalni nagon žene posamezne politike, tako leve kot desne, da so do drugače mislečih že davno zavrgli vsa demokratična merila za presojanje človekovega bivanja in se preusmerili v poudarjanje lastne enoznačne pravice: vladati in grabiti denar. Zdaj so dodali še fašistoiden način klicanja posameznikov na odgovornost pred parlamentarno komisijo in to prav tiste posameznike, ki se lahko kitijo z visoko kulturo duha, kar za »sklicatelje« ne moremo reči. Ti, žal, ne razumejo ustavno pravnega pomena svobode izražanja.

Trije intelektualci, vsi vrhunsko izobraženi, pišoči, razmišljujoči so s svojim literarnim, znanstvenim in publicističnim delom že zdavnaj dokazali slovenski in tuji javnosti, da dokler se bo slovenska politika tako obnašala do svobode izražanja in gibanja, grozila s političnimi pozivi na zagovor udeležence demonstracij, bomo kot država drseli proti moralnemu dnu. Kajti brez svobode gibanja in svobode besede si ni mogoče predstavljati funkcioniranja drugih pravic, ki jih kot posamezniki, kot državljani te dežele imamo. Torej pravic, ki jih priznavajo in ščitijo evropska sodišča. Zmerljivke slovenskih poslancev, vse do primerjave z nacisti, vnašajo v javno življenje nestrpnost in legalizirajo jezik sovraštva.

Sam sem bil na prvem shodu v Mariboru, kajti zanimalo me je, katere argumente bodo na shodu predstavili uporniki tega režima. Posebej me je zanimal napovedani rektorjev govor, ki pa ga žal nismo dočakali. Škoda, kajti iz zgodovine vemo, da so se prav najtemnejše sile v zgodovini Evrope najprej obrnile proti kulturnikom, izobražencem, besednim umetnikom. Kajti prav intelektualci, razumniki, umetniki, od Camusa dalje predstavljajo budno oko vsaki oblasti, vsaki moči in volji do moči. In brez svobode medijev, svobode izražanja, svobode mišljenja si ne morem zamisliti funkcioniranja drugih pravic, pravic, ki so zapisane v naši ustavi. Rektorjeva beseda bi gotovo nadaljevala, podprla - seveda na drugačni, intelektualno višji ravni - , pomen kulture, znanja, umetniške dejavnosti, ki bi morala soustvarjati nove možnosti za nove zaposlitve. Hkrati pa vsi vemo, da se je identiteta slovenskega naroda stoletja potrjevala s kulturo in znanjem, kajti rektorat z univerzo ni politična institucija, torej bi rektor s svojo besedo zastopal interese institucije, kjer vlada absolutna svoboda ustvarjanja in duha. Na ta način bi tudi zaščitil svoje sodelavce, ki so morali na zagovor parlamentarcem.

Naduta politična sredina z Jerovškom na čelu je zastrašujoča, spreminja se »žandarje«, ki teptajo temeljno človekovo pravico, to je pravico do svobode izražanja. Brez svobode govora pa ne moremo govoriti o svobodi posameznika, kaj še le o svobodni, demokratični družbi. In če bo slovenska politika nadaljevala in podpirala poslance a la Jerovšek, grozila s parlamentarnimi zaslišanji, morda kmalu z zapornimi kaznimi, lahko pričakujemo, da bo Slovenija prej ali slej opozorjena, da krši temeljno človekovo pravico, to je pravica do svobodnega izražanja misli. In takšni so bili tudi shodi, protesti

proti breznu v katerega nas je pahnila prav ta politika. V demokratični sredini politik ne bi smel nastopati kot oblastnik, temveč kot državnik. Omalovaževanje državnih simbolov, roganje narodni zavesti, klicanje slovenskih razumnikov v parlament, na podcenjujoče, ponižujoče razgovore, razkraja ne samo suverenost slovenskega naroda, temveč narod sam. Zato je skrajni čas, da se v »slovenski areni« prične borba za prevlado moralnih norm in s tem trajno ravnovesje. Brez tega ne moremo govoriti ne o posameznikovi svobodi, ne o demokratični družbi.

Bojim se, da bo moral Maribor »vstati« še enkrat! In ponovno spregovoriti o obubožanih in ponižanih Mariborčanih, spregovoriti o svoji boleči resnici.

Iluzorno bi bilo pričakovati, da bodo parlamentarne stranke samokritično ugotovile, da je njihov odnos do demokratičnih procesov, kot je bila vstaja v Mariboru sovražno in za nacijo ogrožajoče dejanje. Dejanje, torej dejanje, ki spodbuja nestrpnost in legalizira jezik sovraštva. Prav obratno! Opozarja, da prav z obstoječo parlamentarno politiko ni mogoče hoditi v prihodnost.

Osiromašeni Maribor, ki mu je ta politika odnesla preko 30.000 delovnih mest, potrebuje v prihodnje državnike z vizijo in visoko kulturo duha.

prof. dr. Dušan Radonjič